

Projektnamn:	Kompetensmäklare i Västerbotten
Projektägare:	REGION VÄSTERBOTTEN
RUS prioriterad område:	Prioritering 6: Västerbotten - en region rik på kompetenser
RUS delprioritering:	6.1 Kapacitet för samverkan och samhandling
Berörda län/Kommun:	Dorotea, Skellefteå, Umeå, Vilhelmina, Åsele
Sökt belopp:	5 540 069 kr
Sökt projektkostnad:	13 464 382 kr
Projektperiod:	2025-01-01 - 2027-09-30

Sammanfattning

Projektet syftar till att effektivisera det regionala kompetensförsörjningsarbetet i Västerbotten och bidra till en inkluderande, hållbar och tillgänglig arbetsmarknad. Idag brister samverkan mellan samhällssektorn och branscher för en effektiv matchning mellan arbetsgivares behov och tillgänglig kompetens samtidigt som den pågående strukturomvandlingen ytterligare utmanas av långa avstånd och gles befolkning. Orsaker inkluderar brister i tydlighet kring roller och ansvar, smås kommuners begränsade kapacitet och otillräckliga analyser och prognoser av lokala och regionala kompetensbehov. Projektets huvudmål är att etablera ett strukturerat och gemensamt arbetssätt mellan aktörer på arbetsmarknaden och utbildningsanordnare för att hantera behov, bristyrken och nyckelkompetenser i Västerbotten. Delmålen inkluderar utveckling av en effektiv samordning inklusive den nya funktionen kompetensmäklare.

Förslag till beslut

BIFALL:

REGION VÄSTERBOTTEN beviljas **5 540 069** kr, dock högst **41,15** % av godkända kostnader uppgående till 13 464 382 kr för projektet *Kompetensmäklare i Västerbotten* för projektperioden 2025-01-01 - 2027-09-30. Beslutet har fattats med stöd av förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken och i förekommande fall förordning (2015:210) om statligt stöd för att regionalt främja små och medelstora företag. Medel disponeras ur anslaget 1:1.

REGION VÄSTERBOTTEN beviljar stöd av följande skäl:

Projektet följer intentionerna i RUS prioriterat område 6. Västerbotten - en region rik på kompetenser och mer specifikt delprioritering 6.1 Kapacitet för samverkan och samhandling.

Projektet uppfyller kraven fastställda i Region Västerbottens Agenda för hållbar finansiering och bidrar i hög grad till prioritetshöjande aspekterna Sammanhållen region samt Hållbar regional tillväxt.

Bedömda resultat och konsekvenser

Urvalskriterier och prioriteringar

I nedanstående två tabeller framgår hur projektet uppfyller Region Västerbottens krav och prioritetshöjande aspekter fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering.

KRAV fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering	Nej	Ja
Projektet är avgränsad från den sökandes ordinarie verksamhet i fråga om tid, ekonomi och arbetsinsats		X
Projektet har en projektlogik som visar vilka problem ska lösas, vad ska uppnås, genom vilka åtgärder projektets mål uppnås och med vilka resurser detta görs		X
Jämställdhet är integrerad i projektet		X
Mångfald inklusive integration och andra sociala aspekter är integrerad i projektet		X
Ekologisk hållbarhet är integrerad i projektet		X
Ekonomisk hållbarhet är integrerad i projektet		X

PRIORITETSHÖJANDE ASPEKTER fastställda i Agenda för hållbar finansiering	Inte alls	I låg grad	Delvis	I hög grad	I mycket hög grad
Projektet bidrar till att Västerbotten är en sammanhållen region				X	
Projektet bidrar till hållbar regional tillväxt				X	
Projektet bidrar till positiva hållbarhetseffekter genom insatser som i huvudsak syftar till att hantera regionala hållbarhetsutmaningar inom jämställdhet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner och miljö och klimat.					

Sammanfattande bedömning

- Projektet följer intentionerna i RUS prioriterat område 6. Västerbotten - en region rik på kompetenser och mer specifikt delprioritering 6.1 Kapacitet för samverkan och samhandling.
- Projektmålet är att projektet vill analysera faktiska kompetensbehov, både lokalt och regionalt, och ta fram insatser och konkreta handlingsplaner och stärka en aktiv dialog och samarbete mellan utbildningsanordnare, näringslivsorganisationer, myndigheter och andra relevanta aktörer på arbetsmarknaden.
- Detta är en återkommande ansökan som kunde inte prioriteras vid förra ansökningsomgång och då blev det återtagen. Projektet avser medfinansiering till en ESF+ ansökan med totala kostnader på 13,4 mkr där sökande söker 41% vilket blir 5,5 mkr från RV. De 5 kommunerna som är med i ansökan går in med liten andel egen insats. Finansieringsupplägget bedöms då att vara rimligt.
- Den här är en genomförande projektansökan som är baserat på en förstudie som har avslutats. Förstudie genomfördes i alla 15 kommuner men dessa 5 kommuner (Dorotea, Skellefteå, Umeå, Vilhelmina, Åsele) valde att gå vidare i genomförandefas. Genom att inkludera två stora kustkommuner och ett kluster av tre mindre inlandskommuner, får projektet möjlighet att följa och synliggöra de olika behov och insatser som krävs i länet, både i de glesaste delarna och i den mer tätbefolkade kustremsan.
- Ansökan hänvisar till resultat som de har fått från förstudie vilket gör att genomförandeansökan blir väl planerat. Förankring av ansökan verkar också vara stark p.g.a. förstudie.
- Projektlogiken är på godkänd nivå med förbättringspotential. Genom kompletteringar har sökande tydliggjort tanken bakom funktionen kompetensmäklare.
- Projektet ligger nära ordinarie verksamhet men sökande har försökt beskriva om hur detta skiljer sig från deras ordinarie verksamhet. Kompletteringar nämner även den tänkta planen bakom hur det kan bli ordinarie verksamhet.
- Alla aspekter av hållbarhet beaktas i ansökan med särskilt fokus på social hållbarhet då ansökan är uppbyggd kring kompetensutvecklingsbehoven hos kommunerna och regionen. Den här ansökan blir viktigare just nu att vara på plats för personer, kommuner, regioner och aktörer som drabbas av Northvolts neddragning.
- Projektet ligger i linje med Västerbottens agenda för kompetensförsörjning.

Sammanfattande beslutsmotivering:

Sammanfattningsvis en ansökan som föreslås bifall.

Ersätter beslutet ett tidigare/annat beslut?

-

Resurser och finansiering

-

Bilagor

-

Beslut expedieras till

Nils Enwald
Verksamhetschef, FoP

Projekt-PM

ÄrendeID
20369487

Diarie-nr
310-2024

Sammanfattning

Projektet syftar till att effektivisera det regionala kompetensförsörjningsarbetet i Västerbotten och bidra till en inkluderande, hållbar och tillgänglig arbetsmarknad. Idag brister samverkan mellan samhällssektorn och branscher för en effektiv matchning mellan arbetsgivares behov och tillgänglig kompetens samtidigt som den pågående strukturomvandlingen ytterligare utmanas av långa avstånd och gles befolkning. Orsaker inkluderar brister i tydlighet kring roller och ansvar, små kommuners begränsade kapacitet och otillräckliga analyser och prognoser av lokala och regionala kompetensbehov. Projektets huvudmål är att etablera ett strukturerat och gemensamt arbetssätt mellan aktörer på arbetsmarknaden och utbildningsanordnare för att hantera behov, bristyrken och nyckelkompetenser i Västerbotten. Delmålen inkluderar utveckling av en effektiv samordning inklusive den nya funktionen kompetensmäklare.

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Projektet Kompetensmäklare i Västerbotten adresserar flera centrala problem inom kompetensförsörjningen i regionen. Huvudproblemet är avsaknaden av ett strukturerat, inkluderande och gemensamt arbetssätt för att hantera behov, bristyrken, nyckelkompetenser och insatser för att effektivisera kompetensförsörjningsarbetet. Ett av de mest framträdande problemen är den tydliga bristen på samverkan mellan samhällssektorn och olika branscher. Detta leder till ineffektiv matchning mellan arbetsgivares behov och tillgänglig kompetens på arbetsmarknaden. Den glesa geografien i Västerbotten, tillsammans med en snabb expansion och strukturomvandling, kräver specifika åtgärder för att säkerställa en smidig matchning av kompetenser.

Projektet utgår från Region Västerbottens regionala utvecklingsstrategi, RUS 2020-2030, med fokus på prioritering 6: En region rik på kompetenser och delprioritering 6 om Kapacitet för samverkan och samhandling. Det är också i linje med den nationella strategin för hållbar regional utveckling och EU:s sociala pelare för sociala rättigheter. Projektet är kopplat till Region Västerbottens Agenda för kompetensförsörjning, särskilt avsnitt 4.1 om Sammanhållet kompetensförsörjningsarbete.

I den ESF-finansierade förstudien som genomfördes under 2023 identifierades flera utmaningar inom kompetensförsörjningen i Västerbotten. En av de främsta utmaningarna är bristen på samverkan mellan olika samhällssektorer och branscher. Detta försvårar en effektiv matchning av arbetsgivares behov med den tillgängliga kompetensen på arbetsmarknaden. Den glesa geografien, snabb expansion och strukturomvandling påverkar arbetsmarknaden och samhället i grunden, vilket kräver specifika åtgärder för att säkerställa en smidig matchning.

Projektet vill utifrån ett bredare underlag än tidigare analysera faktiska kompetensbehov, både lokalt och regionalt, och ta fram insatser och konkreta handlingsplaner genom en ny operativ lokal funktion som kallas kompetensmäklare. Kompetensmäklaren rör sig i fältet mellan utbildning och arbetsgivare lokalt, och samverkar även regionalt. Stor vikt läggs vid ett fördjupat analysarbete för att förstå de faktiska behoven, både lokalt och regionalt.

Många kommuner i Västerbotten är små med begränsad kapacitet, vilket innebär ännu större utmaningar att hantera kompetensförsörjningen. Kommunerna måste ofta fördela sin tid mellan flera arbetsområden, vilket resulterar i ett splittrat arbete och brist på tillräcklig tid, resurser eller kapacitet för att utveckla hållbara arbetssätt.

Reformeringen av Arbetsförmedlingen har komplicerat situationen och ökat behovet av regional samordning och ett strukturerat arbetssätt. Det krävs nu mer lokal analys och kartläggning av behov. Arbetsförmedlingen deltog aktivt i förstudien för Kompetensmäklare i Västerbotten genom möten och diskussioner om projektets mål, vilket bidrog till en djupare förståelse för regionens arbetsmarknad.

Kompetensförsörjning är komplext och tidskrävande, med ständigt ökande behov och begränsade resurser. Projektet föreslår att en kompetensmäklare får tydligt ansvar för att genomföra prioriterade insatser, vilket kan effektivisera arbetet. Utan ett strukturerat och gemensamt arbetssätt riskerar arbetet att bli ineffektivt och leda till dubbelarbete. Det är viktigt att undvika att deltagare tröttnar och att säkerställa tillförlitliga underlag för att fokusera på rätt insatser. Arbetsgivare måste ta större ansvar för att identifiera och möta behov, exempelvis genom att delta i utbildningsinsatser. Bättre samordning och effektiva branschråd behövs för att diskutera bristyrken och relevanta insatser.

Förväntat resultat av projektet på kort och lång sikt

Projektets huvudmål är att etablera och implementera ett strukturerat och gemensamt arbetssätt i Västerbotten för att hantera behov, bristyrken, nyckelkompetenser och insatser.

Projektets aktiviteter är direkt kopplade till delmålen som beskriver kortsiktiga effekter för målgruppen;

1.Organisation och funktion

Projektet har etablerat och implementerat en effektiv regional och lokal samordning samt en gemensam och inkluderande arbetsprocess, inklusive nya lokala operativa funktioner/kompetensmäklare.

Beskrivning: För att etablera ett strukturerat och gemensamt arbetssätt i Västerbotten krävs en regional samordning av en sammankallade funktion som håller ihop arbetet, samt en gemensam arbetsprocess för dialog, utbyte och gemensamma insatser. Det är också av yttersta vikt att stärka samverkan och samordning, samt bygga hållbar kapacitet både inom och mellan kommunerna. För att uppnå detta krävs tydligt definierade funktioner/personer med ansvar att aktivt delta i arbetet med samtliga delmål. Delmål 1 är nödvändigt för att fortsätta med delmål 2 och 3. Vi behöver organisera oss och se till att lokala funktioner finns på plats för att stödja arbetet med att samla in underlag, göra analyser och utarbeta handlingsplaner. Dessa steg är starkt beroende av varandra. Tillförlitliga underlag är avgörande för att skapa hög kvalitet i analysarbetet och utformningen av handlingsplaner.

2.Underlag

Projektet har stärkt samverkan mellan regionen och kommunerna för att systematiskt samla in och sammanställa kompetensbehov samt prioriterade bristyrken på både lokal och regional nivå.

Beskrivning: Att ha tillförlitliga underlag om behov och bristyrken bidrar till ökad

kvalitet, effektivitet och anpassning, samt utgör en pålitlig grund för det fortsatta arbetet. Delmålet inriktar sig både på insamling och sammanställning av befintligt material samt att identifiera möjligheter att komplettera och fördjupa förståelsen.

3. Analys och handlingsplaner

Projektet har genomfört analys av underlag gällande behov och bristyrken samt tagit fram och genomfört konkreta och hållbara handlingsplaner.

Beskrivning: När vi har etablerat en regional samordning och en gemensam arbetsprocess samt identifierat behoven, blir det av yttersta vikt att vi, i nästa steg, analyserar underlagen för att prioritera inkluderande insatser och aktivt bidrar till genomförandet. Det handlar om att tillsammans skapa "verkstad". Konkreta handlingsplaner, vilka inkluderar hållbarhetsanalyser bidrar till att tydliggöra vilka insatser som gemensamt har prioriterats, vilka som kan och bör bidra på vilka sätt samt hur uppföljningen av genomförda insatser ska ske.

4. Spridning av lärdomar och projektresultat

Projektet har spridit lärdomar och projektresultat till regionala och nationella aktörer.

Beskrivning: Vi ser det som viktigt att redan under projekttiden sprida lärdomar och erfarenheter såväl till de kommuner i Västerbotten som inte är aktiva samverkansparter i projektet som till andra aktörer regionalt och nationellt. En förutsättning för god spridning är en aktiv dialog och det ingår i detta delmål att skapa tillgång till arenor och anordna mötesplatser tillsammans med både kommuner och andra aktörer.

Efter projektslut är det avgörande att säkerställa hållbarheten och fortsatt nytta av resultaten. Centralt för att lyckas med implementering och långsiktighet är dels arbetet med de konkreta handlingsplanerna och att det redan under projektet blir verkstad med konkreta insatser som blir betydelsefulla både lokalt och regionalt så att kommunerna vill prioritera fortsatta utvecklingsinsatser även utan extern projektfinansiering exempelvis som Region Gävleborg har gjort.

Genom att fortsätta arbeta aktivt med resultaten och insikterna från projektet kan man säkerställa att dess positiva inverkan på kompetensförsörjningsarbetet fortsätter även efter projektslut. Detta bidrar till att skapa en mer inkluderande, hållbar och tillgänglig arbetsmarknad i Västerbotten på lång sikt. Att kontinuerligt använda och bygga vidare på projektets resultat är avgörande för att säkerställa att dess insatser inte bara blir en engångsföreteelse utan fortsätter att göra verklig skillnad för samhället och dess invånare.

Det övergripande målet med projektet är att effektivisera det regionala kompetensförsörjningsarbetet och därmed bidra till en mer inkluderande, hållbar och tillgänglig arbetsmarknad i Västerbotten.

Vi fokuserar på att skapa tydliga strukturer och processer på både lokal och regional nivå, samt att stötta kommunerna i att hitta långsiktiga lösningar. En central ambition är att främja hållbarhet och långsiktighet genom att utveckla arbetssätt som inte bara fungerar idag utan som kan bestå och vara relevanta på lång sikt. När regional samordning och arbetsprocesser har tagit form, och samverkan med kommunerna har stärkts, förväntar vi oss att behovet av kontinuerliga insatser för att upprätthålla arbetet kommer att minska.

Genom att bygga en hållbar grund hoppas vi på en långsiktig och mer effektiv samverkan och samordning för att lösa kompetensförsörjningen. Projektet bidrar således till stärkt attraktionsarbete, ökad tillgång till arbetskraft och stärkt tillväxt i Västerbotten.

Genom att etablera hållbara strukturer för samverkan mellan olika aktörer på arbetsmarknaden och utbildningsanordnare samt genom att skapa effektiva metoder för kompetensmatchning, strävar projektet efter att främja övergångar och rörlighet på arbetsmarknaden och säkerställa att resurser används maximalt i förhållande till yrkesval och individuella behov.

Målgrupp

Projektets primära målgrupper är Åsele kommun, Dorotea kommun, Vilhelmina kommun, Umeå kommun och Skellefteå kommun, samt Region Västerbotten som projektägare. De resurser som investeras i projektet riktas specifikt till dessa samverkande kommuner och kommer i huvudsak att gynna den primära målgruppen. Genom att inkludera både våra två stora kustkommuner och ett kluster av tre mindre inlandskommuner, får vi möjlighet att följa och synliggöra de olika behov och insatser som krävs i länet, både i de glesaste delarna och i den mer tätbefolkade kustremsan.

Vi har valt att arbeta med dessa fem kommuner eftersom vi ser det som positivt att våra två största kommuner och ett inlandskluster deltar som samarbetsparter i projektet. Tanken är att involvera övriga kommuner som mottagare under projekttiden, så att de kan ta del av aktiviteter och goda exempel trots att de inte deltar med resurser och medfinansiering i projektet. Vi har identifierat att flera kommuner saknar tillräcklig kapacitet och resurser för att delta med ett större åtagande.

Vi är övertygade om att de fem kommunerna som har valt att fortsätta samarbetet inte bara har visat ett starkt engagemang för projektets mål och visioner, utan också har den kapacitet och vilja att aktivt delta i dialoger och bidra till både projektets genomförande och framgång. Deras fortsatta deltagande kommer att vara en nyckelfaktor för att skapa hållbara och meningsfulla resultat som gynnar både invånare och samhälle i stort.

Projektet är väl förankrat genom en ESF-förstudie utförd av Region Västerbotten under 2023. Förstudien involverade alla 15 kommuner, varav fem valde att fortsätta engagera sig i ett genomförandeprojekt. Genom dialog, workshops och informationsutskick har projektets arbetssätt och idéer fått starkt stöd.

Under förstudien engagerades de 15 kommunerna som potentiella samarbetspartners. Syftet och målen för projektet delades, vilket gav kommunerna möjlighet att besluta om deltagande. Dialogen utforskade kommunernas nuvarande arbetssätt och strategier för kompetensförsörjning, vilket skapade en förståelse för projektets relevans och behovet av samarbete.

Workshops arrangerades i Lycksele och Umeå med fokus på genomförandeprojektet, assisterade av en extern konsult från European Minds. Deltagande kommuner fördjupade sin förståelse för projektet och diskuterade frågor med experter och andra deltagare.

Informationsmejl skickades till kommunernas funktionsbrevlådor för att säkerställa medvetenhet om projektet och dess krav. Detta kommunikationssätt säkerställde att relevant information nådde rätt personer inom varje kommun.

Genom en kombination av dialog, workshops och tydlig kommunikation har projektet säkerställt en stark förankring hos de deltagande aktörerna. Detta ökar chanserna för en framgångsrik genomförande av projektet genom att involvera relevanta funktioner och roller från början.

Detta projekt är mycket väl förankrat genom ESF-förstudien som genomfördes av Region Västerbotten under 2023 och huvuddragen av förankring har bestått av.

Under förstudien involverades samtliga 15 kommuner, och det var genom denna process som de fem nuvarande kommunerna själva valde att fortsätta engagera sig. Genom en omfattande dialog, workshops, presentationer och mejlutskick har våra arbetsätt och idéer fått starkt stöd och acceptans från dessa kommuner.

Projektets hållbarhetsaspekter

I projektet är hållbarhetsaspekterna integrerade på flera sätt och projektets påverkan på miljö och klimat bedöms som neutral. Projektet kommer att följa samverkansparternas olika policies och riktlinjer i respektive kommun.

Inkludering och mångfald: Projektet betonar att ett strukturerat och gemensamt arbetsätt i Västerbotten för att hantera behov, bristyrken, nyckelkompetenser och insatser ska inkludera samtliga, oavsett kön, ursprung eller andra faktorer. Detta fokus på inkludering och mångfald är en central del av hållbarhetsarbetet, eftersom det syftar till att skapa en rättvis och jämlik tillgång till utbildning- eller andra insatser samt arbetsmöjligheter för alla individer lokalt och regionalt.

Kvalitet och aktualitet: Genom att projektet genomför, sammanställer och analyserar redan befintliga och nya lokala och regionala kompetensbehov, inbegriper projektet hållbarhetsaspekten med att skapa årsvis reviderade, relevanta och konkreta handlingsplaner av hög kvalitet. Detta främjar långsiktig hållbarhet genom att säkerställa att rätt insatser prioriteras utifrån aktuella behov, vilket i sin tur kan leda till att projektet främjar övergångar och rörlighet på arbetsmarknaden och säkerställer att resurser används effektivt.

Anpassning till den dubbla omställningen: Projektet tar hänsyn till den "dubbla omställningen" (grön och digital) genom att koppla det strukturerade och gemensamma arbetsättet som etableras, samt de olika aktiviteterna i projektet till denna omställning. Därmed säkerställer projektet att de insatser som genomfört möter framtidens behov, vilket är avgörande för långsiktig hållbarhet lokalt och regionalt, samt på individ- och samhällsnivå.

Sammanfattningsvis integrerar projektet hållbarhetsaspekter genom att främja inkludering, höjd kvalitet och anpassning till en hållbar framtid för matchningen på arbetsmarknaden i Västerbotten. Detta bidrar till en mer rättvis och hållbar samhällsutveckling och möjliggör att fler individer kan bidra till att möta kompetensbehoven. Projektet främjar starkt kompetensförsörjning i Västerbotten och bidrar till den gröna omställningen och möjligheten till socialt hållbara samhällen.

Kostnadsbudget

Kostnadslag	Totalt
Personal	12 964 382
Externa tjänster	500 000
Summa kostnader	13 464 382
Projektintäkter	
Summa faktiska kostnader	13 464 382
Bidrag annat än pengar	
Summa bidrag i annat än pengar	0
Summa totala kostnader	13 464 382

Finansieringsbudget

Finansiär	Totalt
Total offentligt bidrag annat än pengar	0
Svenska ESF-rådet	6 058 973
Umeå kommun	621 780
Skellefteå kommun	621 780
Åsele kommun	207 260
Dorotea kommun	207 260
Vilhelmina kommun	207 260
Total offentlig kontantfinansiering	7 924 313
Total offentlig finansiering	7 924 313
Total privat bidrag annat än pengar	0
Total privat kontantfinansiering	0
Total privat finansiering	0

Finansiering	Totalt
Region Västerbotten	5 540 069